

SZÁSZRÉGEN 'ES VIDÉKE

KULTÚRA •
EGYHÁZ •
KÖZÉLET

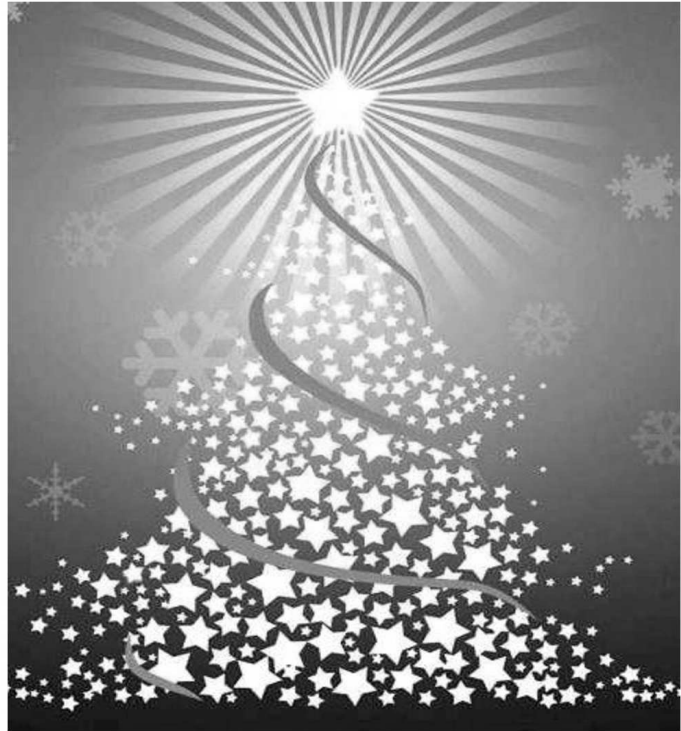
XXI. évfolyam 12. (250.) szám, 2019. december

Áldott, békés karácsonyt!

Márk Endre, Szászrégen alpolgármestere
Történelmi egyházaink
Szászrégen Önkormányzatának RMDSZ frakciója
Kemény János Művelődési Társaság
Mancz János Alapítvány
Humana Regun Egyesület
Kolping Családi Egyesület
RMDSZ szászrégeni szervezete
RMDSZ szászrégeni Nőszervezete
Csillag Egyesület
Szászrégeni Ifjúsági Szervezet – SZISZ
A For Move Egyesület
Szászrégen és Vidéke szerkesztősége

Karácsonyestnek fénye hogyha följön,
Elolvad minden, minden bűn a földön
S a tisztaság szül hófehér virágot,
A csillag szór rá biztató világot,
S kik tegnap féltek, dideregtek, fáztak,
Kiket még tegnap százan megaláztak,
Ma elfelejtik tegnapuk vetését,
A fájdalomnak rajtuk nevetését
S szelíden néznek végig a kalácson,
És boldogok, mert megjött szent karácsony.

(Móra László - Karácsonyest)

250.

A kedves olvasó a Szászrégen és Vidéke 250. számát tartja a kezében. 250 hónap, mely idő alatt a lap rendszeresen megjelent, hasábjai nem maradtak fehérek. Ez nagyon sok embernek köszönhető: elsősorban azoknak, akik megálmodták és elindították a lapot, a volt és jelenlegi szerkesztőknek, a külső munkatársaknak, a kiadónak, a nyomdának, a lapkézbesítőknek és a támogatóknak, és természetesen önöknek, kedves olvasók. És még valakinek. A Jóistennek, hogy egészséget, munkaerőt és kedvet adott mindazoknak, akik szívügyüknek tekintik a Szászrégen és Vidéke havilapot.

„Valami olyasmit akartam adni,
Amit nem lehet soha pénzért kapni.
Valamit, ami emlékiül marad,
Valamit, ami szívből fakad.

Így hát beleadtam eleget,
Sok jót, szépet, és a szívemet.
Mert szív nélkül az ajándék
Csak egy egyszerű jó szándék.”

Köszönjük! Köszönöm!

FABIÁN ANDRÁS GY. FŐSZERKESZTŐ

Ústen éltessen!

30 esztendővel ezelőtt
alakult meg

az **RMDSZ**

szászrégeni szervezete.

Kitartást a tagságnak
és a szimpatizánsoknak,
munkabírást és jó döntéshozatalt
a jelenlegi választmányának
és a tanácsi frakciónak!
Legyen a 2020-as esztendő
a magyar összefogás éve!

Advent

Te vezess, Örökkévaló!
 Eljövendő vagy:
 Várunk.
 Te vagy a szikrázó
 Fény,
 Mi meggyújtja a világot!
 A világ száraz.
 Te Élő vagy,
 Uram!
 Leborulok:
 A dicsőségből nézel ránk.
 Ünneplőben örülsz
 A Születésnek,
 Mi korszakot nyit.
 Te vagy a Minden:
 Az Ige.
 Mi gyermekszájakon cseng.
 Templomokban
 Fehér kegyelem hull,
 Mint hó.
 Decemberben
 Tisztábbak leszünk:
 Karácsonyt,
 Téged várunk:
 Hozz megbocsátást,
 Reményt,
 Szeretetet
 A fekete világba.
 Add, hogy mosolyogjunk,
 Nyugodjunk,
 Rád várva.

ROZSNYAI LÁSZLÓ

Jeles napok decemberben

1800. december 1-jén született **Vörösmarty Mihály** költő, író, ügyvéd, a Magyar Tudományos Akadémia és a Kisfaludy Társaság rendes tagja, a magyar romantika egyik legnagyobb alakja.

December 6-a **Mikulás napja** – Szent Miklós püspök emlékére.

1927. december 7-én született **Fodor Sándor** író.

8-án (1872) született **Janovics Jenő** színész, filmrendező, forgatókönyvíró, a magyar filmgyártás egyik úttörője, Kertész Mihály és Korda Sándor felfedezője, Poór Lili színésznő férje.

Szűz Mária szeplőtelen fogantatása.

December 13-a Luca napja.

1607. december 14-én született **Kemény János** erdélyi fejedelem.

14-én (1891) született **Szentimrei Jenő** erdélyi magyar költő, író, drámaíró, kritikus, színháztörténész, színházigazgató, a helikoni közösségben fejlődött és vált ismertté.

15-én (1802) született **Bolyai János** matematikus és hadmérnök, Bolyai Farkas fia és tanítványa. A magyar tudományosság egyik legnagyobb alakja, az egyik leghíresebb magyar matematikus, a „geometria Kopernikusza”, „az erdélyi tudományosság legkiemelkedőbb képviselője”.

1882. december 16-án született **Kodály Zoltán** háromszoros Kosuth-díjas zeneszerző, zenetudós, zeneoktató, népzene kutató, az MTA tagja.

16-án (1883) született **Kós Károly** építész, író, grafikus, könyvtervező, szerkesztő, könyvkiadó, tanár, politikus.

23-án (1866) született **Tömörkény István** író, újságíró, néprajzkutató, régész, múzeum- és könyvtárigazgató.

December 24.: **szenteste.**

December 25.: **karácsony napja.**

28-a **aprószentek napja.**

December 29-e **Szent Tamás** (Thomas Becket) ünnepe.

December 31.: **Szilveszter** napja.

SZERK.

A Szászrégen és Vidéke főtámogatói:

Prodplant Impex Kft., RMDSZ
 és Communitas Alapítvány, az
 RMDSZ szászrégeni szervezete,
 Csillag Egyesület.

Támogatók:

Rázmán Erzsébet,
 Szabó Erzsébet,
 Borsos Mária,
 Darabont Anna és
 Ercsei Rozália –
 Szászrégen,
 Ráduly Anna
 – Marosvásárhely.

Köszönjük!

Anya – a pillér

Elmentél,
 Szent Anya
 Az Úrhoz
 Itthagytál egyedül.
 Fájdalomban.
 Szelíd voltál,
 Tiszta.
 Erőtlen erős.
 A családot cipelled
 Önzetlenül:
 Szeretted nagyon.
 Világítottál szegényeknek,
 Embereknek.
 Félek, hogy már
 Semmi nem lesz ugyanaz.
 Kiáltás vagy,
 Patak,
 Mi megrepeszt sziklafalakat.
 A szoba üres,
 De itt vagy
 Szívemben...
 Te voltál az alap,
 A ház pillére.
 Kiáltasz
 A Földről a mennybe.
 Mosoly és simogatás,
 Amit adtál.
 Örök tisztaság,
 Láng voltál
 Az Úrtól.
 Igazi nagyság.
 Te vagy a kő lelke.
 Az alap, mire
 Ráépült a Család.
 A szeretet, mi köztünk van:
 Múlhatatlan.
 Tisztaságod örök.
 Szemedben a fény
 Istentől származik.
 Igaz vagy
 A dicsőségben is!
 A szeretet vezérelt és vezérel.
 Nem felejtünk!

ROZSNYAI LÁSZLÓ

„A SZERETETBEN CSAK ÉLNI LEHET”

Négy évszak – December

Ez a hónap az ünnep. Mintha mindig harangoznának, nagyon messze, a köd és a hó fátylai mögött. Gyermekkorunkban e hónap első napján árkus papírra, kék és zöld ceruzával, karácsonyfát rajzoltunk, karácsonyfát, harmincegy ággal. Minden reggel, dobogó szívvel, megjelöltük, mintegy letöröltük e jelképes fa egyik ágát. Így közeledtünk az ünnep felé. E módszerrel sikerült a várakozás izgalmát csaknem elviselhetetlenné fokozni.

A hónap közepe felé, amint közeledett az ünnep, már állandóan lázas voltam, esténként félrebeszéltem, hideglelős dadogással meséltem dajkámnak vágyaimról. Mit is akartam? Gőzvasutat és jegylyukasztót, igazi színházat, páholyokkal, színésznőkkel, rivaldafénnyel, sőt valószínűleg kritikusokkal és azokkal a szabónókkal is, akik megjelennek a főpróbákon, és rosszabbakat mondanak a darabról. Ezenfelül lengyel kabátkát akartam, továbbá Indiát, Amerikát, Ausztráliát és a Marsot. Mindezt persze selyempapírban, angyalhajjal tetézve. Egyáltalán, gyermekkoromban mindig a világegyetemet akartam, az életet, amely egyszerre volt bicikli, kirándulás a Tátrába, anyám zongorázása a sötét társalgóban, bécsi szelet, almás rétes és diadal összes ellenségeim fölött.

Most, hogy az ünnep közeledik, meglepetéssel észlelem, mintha még mindig várnék valamire. E napokban megesik, hogy elindulok az utcákon, megállok a kirakatok előtt, nézelődöm. Öngyújtó nem kell. Fényképezőgép, Victor Hugo összes művei, bőrből, zsebkész, melynek gyöngyház tokjában ötféle penge van, továbbá dugóhúzó, körömtisztító és pipaszurkáló is, nem kell. Semmiféle tárgy nem kell már, s ha jól meggondolom, lemondok Indiáról, Ausztráliáról és a Marsról is, ellenségeim cikkeit érdeklődéssel olvasom, s színházba lehetőleg egyáltalán nem járok.

Mégis, valamit várok még. Annyi karácsony múlt el, egészen sötétek, s aztán mások, csillogók, melegék és szagosak, annyi ünnep, s még mindig itt állok, a férfikor delén, őszülő fejjel, tele kötelezettséggel és ígérettel, melyeket az Angyal sem tudna már beváltani; s még mindig várok valamire.

Néha azt hiszem, a szeretetre várok. Valószínűleg csillapíthatatlan ez az éhség: aki egyszer belekóstolt, holtáig ízlelni szeretné. Közben már megtudtam, hogy szeretetet kapni nem lehet; mindig csak adni kell, ez a módja. Megtudtam azt is, hogy semmi nem nehezebb, mint a szeretetet kifejezni. A költőknek nem sikerült, soha, a költőknek, akik az érzelmek és indulatok minden árnyalatát rögzíteni tudják szavaikban.

A szeretetnek nincs színfoka, mint a gyöngédségnek, nincs hófoka, mint a szerelemnek. Tartalmát nem lehet szavakban közölni; ha kimondják, már hazugság. A szeretetben csak élni lehet, mint a fényben vagy a levegőben. Szerves lény talán nem is élhet másképp, csak a hőben, a fényben, a levegőben és a szeretetben.

Mindezt tudva, az egyre zavartabb és bizonyosabb tudásban, nem tehetek mást, mint sorra járni az üzleteket, s vásárolni öngyújtót, illatszert, nyakkendőt és jegylyukasztót, gőzvasutat és Victor Hugo összes műveit. Tudom, hogy mindez reménytelen. Mit csináljak? Az ember azt adja, amit tud.

MÁRAI SÁNDOR

Helytálló elődeink (13.)

Dr. Kiss Zoltán biológus (1929–1992)

A Szászrégenhez tartozó Radnótfáján született 1929. szeptember 5-én. Mint közíró is nyilvántarthatjuk, hiszen számtalan, a biológia és fiziológia témaköréhez tartozó írása jelent meg.

1949-ben érettségizett a szászrégeni pedagógiai iskolában. 1950–1952 között a kolozsvári agronómia diákja volt, de a Babeş-Bolyai Tudományegyetemen, a biológia szakon szerzett képesítést 1954-ben. Pedagógiai pályafutását is itt kezdte mint gyakornok, majd tanársegéd a biológia tanszéken.

1969-től ugyanitt szakdolgozatók irányítója és egyetemi lektor nyugdíjazásáig. Szakmai írásai nemcsak magyarul, hanem románul és angolul is megjelentek. Ezekben foglalkozott a stressz és antistressz problémájával, az auditív fiziológiával, a cukor metabolizmusával stb. Publikációi a következő lapokban jelentek meg: *A Hét, Igazság, Munkásélet, Hargita, Tanügyi Újság, Művelődés, Megyei Tükör.*

Dr. Kiss Zoltán hosszú szakmai tevékenysége során elismert tankönyvfordító is volt, románból fordított magyar nyelvre biológia- és anatómia-tankönyveket középiskolások számára (1976–1986). Egyetemi kurzusok szerzőjeként is nyilvántartjuk, pl. az állattenyésztés és sejtbológia terén. Ugyanakkor számtalan újítása, találmánya is van.

Az 1989-ben bekövetkezett változások után szakmai írásai a kolozsvári *Szabadságban* jelentek meg. Ebben a periódusban nyílt levelet intézett Doina Cornea ismert emberjogi harcoshoz az emberi jogokról, melynek címe *Merre, kolozsvári egyetem? Küzdött a magyar tannyelvű Bolyai egyetem megalakításáért, és ugyanolyan elszántan harcolt a kisebbségi jogokért is. A radnótfáji kulturális egyesület, érdemei elismeréseként, az ő nevét viseli. Jelentősebb munkái: *Ember és természet – XX. század* (Bukarest, Tudományos és Enciklopédiai Könyvkiadó, 1976, 227*

p.); *A magatartás élettani alapjai* (Bukarest, Tudományos és Enciklopédiai Könyvkiadó, 1981, 199 p.); *Dicționarul sănătății* 1979; *Ember és egészség – kislexikon* (Holicska Dezső, Vitályos András – Bukarest. Kriterion, 1974, 384 p.).

1992. november 9-én halt meg Kolozsváron. Emlékét városunkban utcanév őrzi, valamint kopjafa a radnótfájai temetőben levő sírjánál.

DEMETER JUDIT KÖNYVTÁROS

Kapcsolatápolás

A Nagykőrös Testvérvárosi Kapcsolataiért Alapítvány (NATKA), a Nemzeti Együttműködési Alap támogatásával, sikeres Ady-túrát szervezett szászrégeni és nagykőrösi diákok részére. Célunk a költő halálának 100. évfordulója alkalmából erősíteni a magyar és erdélyi fiatalok közötti kapcsolatot, új ismeretekhez juttatni a résztvevőket. Nagykőrösről és Szászrégenből 4-4 fős diákcsoport utazott Érmindszentre. Innen követték közösen a nagy költő útját Nagyváradon és Csucsán keresztül. A program zárá-

saként Szászrégenben, az október 6-i megemlékezésen léptek fel.

Az említett támogatásnak köszönhetően a 2020. március 15-i ünnepségre Szászrégenbe utazik egy nagykőrösi csoport. Terveink szerint aktív részesei lesznek a megemlékezéshez kapcsolódó programoknak.

Reméljük, a jövőben még több hasonló közös program szervezésére lesz lehetőségünk.

TASI ATTILA ELNÖK, NATKA

**Nemzeti
Együttműködési
Alap**

MINISZTERELNÖKSÉG

BETHLEN GÁBOR
Alapkezelő Zrt.

SZÁSZRÉGEN

Épített örökségünk és emlékhelyeink (2.)

1. Római katolikus barokk templom
(rég. Kereszt/M. Viteazul utca 63. szám, tel: +40265511098)

• A hivatalos pecsét szerint a plébánia 1736-ban alakult, anyakönyvei 1740-től kezdődnek. Jelen templom építését már 1736-ban megkezdték, fedezet hiánya miatt azonban csupán a szentély készülhetett el.

• Miután 1779-re összegyűlt a szükséges pénzalap, 1780. május 1-jén letették az alapkövet, 1781-re pedig felépült a templom. 1782–1783-ban a belső berendezést is befejezték. A templomot 1784-ben szentelte fel gróf Batthyány Ignác (1741–1798) erdélyi püspök a Boldogságos Szűz Mária születésének tiszteletére.

• A főoltár neobarokk stílusú. A szeplőtelen fogantatást ábrázoló oltárkép egy Bartolomé Esteban Murillo (1617–1682) festménye alapján készült másolat. Tőle jobbra Szent Pál, balra Szent Péter szobra áll, fölötte pedig egy Szentháromság-ábrázolás. A boltzaton látható, a Miatyánk kéréseit ábrázoló freskókat a templom 1968-as általános javítása alkalmával készítették.

• Színes üvegablakain nemzetünk jeles személyiségei, királyok, szentek láthatók: Szent István, Szent László, Szent Imre, Hunyadi János, Kapisztrán Szent János, Szent Margit, Szent Erzsébet, Szent Gellért püspök, Márton Áron, Alvinczi Pongrácz István, Engesztelő Mária.

• Utoljára 2011–2012-ben végeztek nagyobb javítást a templomon. Ekkor készült a szentély márványborítása.

2. Templomkert

(rég. Kereszt/M. Viteazul utca 63. szám)

• A szászrégeni római katolikus templom kertjében található szoborparkot Pakó Benedek plébános alakította ki, és idővel a március 15-i megemlékezé-

Római katolikus templom (fotó: Baki R)

sek színhelye lett. A szobrokat id. Jorga Ferenc készítette.

• Az első szobor Márton Áron, Erdély nagy püspökének első egész alakos kültéri szobra, 1992. június 28-án avatták fel. Márton Áron első szászrégeni béрмаútján 577 fiataalt bérmált meg.

• A második szobor Petőfi Sándor mellszobra, melyet 1999. június 20-án adtak át, hogy kegyelettel emlékezzünk az 1848-49-es forradalom és szabadságharc hőseire.

• 2000. augusztus 13-án felavatták Boldog Gizella királynő és Szent István szobrát.

• A következő – most üres – talapzaton Wass Albert mellszobra állt, 2001. augusztus 11-én avatták fel, majd 2003-ban a belügy-, a művelődési minisztérium és a megyei művelődésügyi felügyelőség emberei a háborús bűnösök kultuszát tiltó rendeletre hivatkozva eltávolították.

• Ugyancsak a szoborparkban található II. Rákóczi Ferenc nagyságos fejedelem és hűséges szolgája, Mikes Kelemen mellszobra, melyet 2003. augusztus 11-én lepleztek le.

KISS ERZSÉBET

(folytatjuk)

Templomkert

(Fotó: Simon Zs)

Ha nem építenénk óvodát, iskolát, holnap bezárhatnánk a templomot is (1.)

Kató Béla erdélyi református püspök egyházzól, nemzetpolitikáról, a magyar identitás erősítéséről

Erdélyi magyarságunk helyzete olyan, mint az elvált szülők gyermekéé: apánknál mostoha a sorsunk, anyánk viszont többet tud és akar is adni – illusztrálta a kisebbségi lét sajátosságát Kató Béla, az Erdélyi Református Egyházkerület püspöke a Krónikának adott interjújában. Az egyházfő kifejtette véleményét a marosvásárhelyi polgármesteri tiszttség visszaszerzésének esélyéről, a visszaállamosítás és az ukrán–orosz konfliktus összefüggéséről, az anyaországnak a megmaradás érdekében nyújtott támogatásáról, az egyház közösségteremtő szerepéről.

– Néhány héttel ezelőtt az Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP) arra tett javaslatot, hogy az erdélyi magyar politikai alakulatok indítsanak pártok feletti, a nemzeti konszenzust megjelenítő magyar jelöltet az idei romániai államfőválasztáson, többek között önt nevezve meg lehetséges jelöltként. Mit szolt az indítványhoz?

– Furcsának és viccesnek találtam, először is, mert a megkérdezése nélkül nem szokás valakit így javasolni. Ertettem én ennek a kontextusát, a politikum már csak ilyen, gondol egyet a világról, és azt el is mondja. Egyébként a rendszerváltás elején még úgy gondoltam, hogy nem választható szét a politika és a szolgálat, négy hónapig a háromszéki Illyefalvának de facto polgármestere voltam, akkoriban a Nemzeti Megmentési Front elnökének nevezték a tisztséget. Bár soha nem akartam politikus lenni, rövid időre beálltam jolly joker módon, utána viszont átadtam a stafétát. Rájöttem, egy lelkipásztornak ebbe nem kell beszállnia, és négy hónap elteltével a református egyház kánonja szerint választattam a faluban polgármestert és tizenkét tanácsost anélkül, hogy országos választások lettek volna. Később két cikluson át helyi és megyei tanácsos is voltam, az erdélyi magyar társadalom pluralizálódásáig úgy éreztem, hogy ez nem gond. Amikor aztán az RMDSZ szatmárnémeti kongresszusán elváltak az utak egymástól, püspökhelyettesként Pap Géza akkori püspökkel átgondoltuk, milyen hatással járnak a fejlemények közösségünk életére, és az a döntés született, hogy református lelkész egyik pártban sem vállalhat politikai szerepet. Ma is úgy gondolom, hogy jól döntötünk, mert úgy hagytuk nyitva a kapukat mindenki előtt, hogy közben nem köteleztük el magunkat egyik oldal felé sem. Tehát semmiképp nem vállalnék poli-

tikai szerepet, feladatnak éppen elegendő mindaz, amit kaptam, püspökként elegendő lehetőség és alkalom adódik befolyásolni az erdélyi magyarok életét, nem kell ehhez a politika színpadára lépni.

– Ön szerint eljutunk valaha oda, hogy Romániának – egy német elnök után – magyar államfője lesz?

– Majd ha olyan kevesen leszünk, mint az erdélyi szászok... Addig csupán illúzió, hogy magyarként

bárkit megválasszanak ebbe a tisztségbe. Értjük, hogy indulni kell az államelnöki megméretetésen, azzal viszont mindenki tisztában van, hogy ettől nem várható eredmény. Politikai szempontból persze el lehet mondani dolgokat, a második fordulóban esetleg alku tárgyává tehetőek a szavazatok, de mindenki tudja, hogy ez nem reális.

– És ha már választás: az RMDSZ nemrég bejelentette, hogy a jövő évi helyhatósági megméret-

tetésen ismét Soós Zoltánt indítja Marosvásárhelyi polgármesteri tisztségére. Négy évvel ezelőtt az a szóbeszéd járta, hogy a magyar történelmi egyházaknak nincs ínyére, hogy a jelölt a neoprotestáns hit gyűlekezete tagja. Volt, van ennek bármilyen alapja? Mi a református egyház álláspontja?

– Úgy gondolom, hogy az erkölcsi szempontok is lényegesek, de ennél is fontosabb, hogy valaki rátermett-e, képes-e ellátni a feladatát, illetve milyen mértékben tudja mozgósítani a választópolgárokat. Márpedig tudjuk, nem elegendő, ha csak a magyarokat mozgósítja, valamilyen módon mások szavazatát is el kell nyerni, hiszen a marosvásárhelyi magyarság létszáma oly mértékben csökkent, hogy már nagyon nehezen tud egyetlen jelöltet is a polgármesteri székbe juttatni, ha pedig megoszlanak a közösség szavazatai, akkor eleve lehetetlen a feladat. Amúgy nagyon szomorúnak tartom, ami évek óta Marosvásárhelyen folyik. Ennek okát abban látom, hogy az 1990-es események, a fekete március megtörte a város magyar közösségének gerincét, amiből nem tudott talpra állni, és a legrosszabb megoldást választotta, a magyarok bozótharcba kezdtek egymás ellen. Ennél talán már az is jobb, ha egy tisztességes román képviselővel kötnek egyezséget, mintsem négyévente csak hergelik egymást, és nem állnak be egy magyar jelölt mögé, hiszen az eluralkodott kudarcélménnyel csak azt érik el, hogy az emberek úgy látják, a közös célért nem is érdemes küzdeni. Ez így nagyon rossz.

Kató Béla püspök

– Márpedig az egyháznak sem mindegy, ki a polgármester egy adott településen, akár Marosvásárhelyen, amelynek előjárója többször előállt a katolikus és református egyház tulajdonában lévő iskolaépületek visszaállamosításának igényével. A sepsiszentgyörgyi Református Székely Mikó Kollégium helyzetének ismeretében vajon egyedi esetről van szó, vagy az egyháznak tartaniuk kell a további újraállamosítástól, amilyenre újabban is léteznek kezdeményezések?

– A Református Székely Mikó Kollégium esete nyomán bebizonyosodott, hogy vannak következményei. Miközben furcsa módon úgy vették el másodszor is, hogy egyszer már visszaadták, az újraállamosítás óta semmit nem szolgáltatott vissza. Vagyis precedensértékkel bír, a bírósági ítéletek azt másolják, ami a Székely Mikó ügyében elhangzott. Ez roppant káros eljárás, határvonalnak is tekinthetjük, hiszen a korábbi próbálkozások, visszaszolgáltatások ellenére a 2014-es bírósági ítélet óta teljesen megváltozott az ország hozzáállása. Amit én összekapcsolok az orosz-ukrán konfliktussal. Miért mondom ezt? Évekkel ezelőtt 21 amerikai szenátor és képviselő levélben for-

dult a román külügyminiszterhez, hogy Bukarest álljon el a visszaállamosítástól, védve egyúttal az egyházi és kisebbségi jogokat. Az orosz-ukrán konfliktus kirobbanása után, amikor a térségben szövetségeseiket kereső Amerikának még nagyobb szüksége lett Romániára, megszületett az ítélet. Úgy tűnik, már nem lett fontos a kisebbségi, az egyházi, emberi jog, kompromisszumot kötöttek. Későbbi amerikai látogatásom során néhány szenátort emlékeztettem arra, hogy bár aláírták azt a papírost, ennek ellenére elvetették a kollégiumot. Vagyis joggal lehet attól tartani, hogy ez a folyamat még inkább eldurvul, sajnos ilyen világot élünk.

– Egyáltalán hol tart jelenleg a restitúció évek óta megrekedt folyamata, mennyi járna még az Erdélyi Református Egyházkerületnek?

– Mintegy 700-750 ingatlanról volt szó, aminek csak mintegy 40 százalékát adták vissza, a többiek restitúcióját felfüggesztették vagy elutasították.

(folytatjuk)

ROSTÁS SZABOLCS – KRÓNIKA

A Szászrégen és Vidéke

szerkesztősége

örömben gazdag,
békés karácsonyi
ünnepeket kíván

minden kedves olvasójának,
a támogatóinknak,
a lapkézbesítőknek,
a Népújság
és az Impress kiadó,
valamint
az I. I. Mureșan nyomda
munkaközösségének!

LAPOZNI FŐNYEREMÉNY!

MÁR 6 HÓNAPOS
ELŐFIZETÉSSEL
NYERHET

A KAMPÁNY IDŐSZAKA:
2019. AUGUSZTUS 29. –
DECEMBER 10.

2. Díj:
Husqvarna TC 138
fűnyírótraktor

1. Díj:
Toyota Corolla
személygépkocsi

3. Díj:
2 fős szovátai wellnesstévége
a Grandt Erisana Health Spa
(volt Danubiuss) Hotelben

 Székelyhon

IDÉN MÁR TOYOTÁZIK,
AKI NEM TOTOJÁZIK!

Böjte Csaba-könyvbemutató Szászrégenben

November 11-én rég óhajtott vágyam valósult meg. Vendégül láthattuk azt a ferences atyát, akit egész Kárpát-medencében Csaba testvérként ismernek, és aki több ezer gyerek életét tette élhetőbbé azáltal, hogy otthont teremtett nekik.

Amint azt már a szászrégeniek tudják, Máthé Márta tanárnő végakarata szerint, koszorúmegváltásként a résztvevőket a Csaba testvér árváinak adományozhattak. A temetés után ezt az adományt átadtuk a Szent Ferenc Alapítvány képviselőjének. Ekkor sikerült arról a szándékról is nyilatkoznom, hogy szeretném, ha Csaba testvér megtisztelné a szászrégenieket azzal, hogy Jézus Krisztus tanítását közénk hozza. Hosszas egyeztetés és megfelelő időpont, valamint helyszíneresés után sikerült összehozni ezt az együttlétet, könyvbemutató formájában, a városi könyvtár előadótermében. Ebben segítettek szervezőmunkámat Bojoievschi Éva pszichopedagógus, aki több éven át a Szent Ferenc Alapítvány alkalmazottja volt, és a Csaba testvérrel való kapcsolattartásban, valamint a könyvbemutató levezetésében vállalt szerepet, és Menyei Ildikó, aki abban segített, hogy ez a rendezvény létrejöjjön a városi könyvtár égisze alatt, és természetesen vállalta a házigazda szerepét. Ugyancsak köszönettel tartozom Székely Rozália tanárnőnek, aki a volt 2-es – most Lucian Blaga – líceum táncsoportját felkészítette, és az egykori tanítvány, Zsóka lélekből lélekhez szóló levelét felolvasta. Köszönet a táncosoknak, hogy a Márta néni által évtizedekig életben tartott jobbágytelki néptáncot megtanulták és bemutatták. Köszönet illeti Gábor Leventét, aki segített a plakátkészítésben, valamint mindazokat, akik a rendezvény népszerűsítésében segítettek: egyházi előljárók, a média, a közösségi csatornákon megjelenő hirdetés megosztói.

A rendezvény első felében, a tulajdonképpeni könyvbemutató Csaba testvér válaszolta meg azokat a kérdéseket, melyek egymást kiegészítve lehetővé tették, hogy teljes értékű tanítást élhettünk meg élményként nem csak a könyvről, hanem arról is, hogyan válhat igazán boldoggá az ember. Kiemelnék a tanításból néhány nagyon szép gondolatot: boldognak lenni azt jelenti, hogy: 1. értékelem, becsülöm a munkámat, és hálát adok Istennek, hogy mások szolgálatára lehetek; 2. igyekszem jó lenni,

Böjte Csaba és vendéglátói

azaz a jót cselekedni – mert jónak lenni jó, felemelő érzés; 3. örülni tudok a létnek, a családomnak, testvéremnek, barátoknak, és szeretettel töltök velük időt, boldoggá tesz az együttlét velük; 4. boldoggá tehet továbbá a szép csodálata, legyen az természeti látvány, művészi alkotás vagy zenei élmény; 5. a mindennapok megélése – a jelen pillanatában való örömteljes, aktív jelenlét.

A rendezvény második felében hálát adtunk egykori tanárunkért, Márta néniért, felidézve emberi nagyságát, pedagógusi rátermettségét. Sor került az RMPSZ által október 12-én Márta néninek szánt post mortem díj átadására, amit Szabó Zoltán informatika-tanfelügyelő vett át a kitüntetés napján, és továbbította most a családnak. Imával zártuk a megemlékezést, majd a jobbágytelki néptánc bemutatásával ért véget a rendezvény. A szászrégeniek nagy számban vettek részt rajta, tiszteletet tanúsítva Csaba testvér és Márta néni iránt. Jelenlétüket köszönjük.

KISS-MIKI MELINDA

Mága Zoltán Szászrégenben

November első vasárnapján ismét felcsendült a hegedűszó, a 100 templomi jótekonysági koncert részeként a világhírű Mága Zoltán hegedűművészt és kamarazenekara előadását láthattuk, hallhattuk.

Idén először Szászrégenben, a hegedűk városában, aztán hatodik alkalommal Marosvásárhelyen, melyből harmadszorra az RMDSZ Nő-szervezetének a meghívására lehettünk tanúi e csodálatos élménynek. Sokszínű volt a repertoár: a népdaltól a klasszikus műfajig, az improvizációtól a csárdásig, a közös éneklésig, ezenkívül az ajándékba kapott szászrégeni hegedű megszólaltatásának is részesei lehettünk.

A vasárnap begyűlt adomány értéke közel 3 ezer euróra tehető, amit a marosvásárhelyi Bíbola Fejlesztő- és Képzőközpontnak, valamint a szászrégeni Diakónia Keresztyén Alapítványnak ajánlottak fel a szervezők.

Szászrégenben a római katolikus templomban szólaltatta meg hegedűjét a Liszt Ferenc-díjas művész, aki a koncert teljes bevételét a helyi Diakónia Alapítványnak adományozta. Mága Zoltánt Simon Nándor helyi hangszerkészítő egy saját készítésű hegedűvel ajándékozta meg.

Simon Nándor ekképp idézi fel az eseményt:

– Nagy öröm és hála volt a szívemben vasárnap, hogy ott lehettem én is a katolikus templomban, a koncerten. Amint sokan tudjuk, Szászrégenben a hangszerkészítésnek hagyománya van. Mivel én is ebben a szakmában dolgozom immár 26 éve, úgy döntöttem, hogy a művész urat megajándékozom egy általam készített Antonius Stradivarius 1716 típusú hegedűvel. Az előadás végén a hegedű átadása teljesen spontán volt, nem volt megtervezve, de annyit elárulok, hogy a nagy izgalomtól a lábam is remegett. Még én sem hittem el, hogy egy olyan híres hegedűművész előtt állok, és neki kell majd átadjam a hegedűt. Nagyon kedvesen és melegen fogadta. A hegedű minden egyes részletét megfigyelte, és őszinte

Mága Zoltán és Simon Nándor Fotó: ZsuzsiArt

mosolya azt bizonyította, hogy nagyon tetszik neki. Ami ezután következett, arra szerintem senki sem számított. A művész úr megszólaltatta a hangszert. Mindenki lélegzet-visszafojtva hallgatta a Pacsirta zenedarabot, majd a végén könnyekkel küzdve tapsolta meg a produkciót, amit nekünk, szászrégenieknek mutatott be Mága Zoltán. Ezúton is hálás köszönetem fejezem ki a családomnak és a szászrégeni lakosoknak, amiért nap mint nap támogatnak.

Köszönet illeti a szászrégeni szervezőket – az RMDSZ Nőszervezetét –, Simon Nándor hegedűkészítőt, a lelkes nézőket és természetesen Mága Zoltán művész urat és kamarazenekarát a feledhetetlen élményért.

SZERK.

Marosvécsi nyugdíjasok Háromszéken

Marosvécsen az elmúlt években hagyományra vált a honismereti kirándulások megszervezése. A kétnapos kirándulásokat a Nyugdíjasok Önszegélyző Pénztárának marosvécsi fiókja támogatja. A hasznos kikapcsolódást jelentő utazások annyira népszerűek, hogy a február 5-ére meghirdetett háromszéki útra gyorsan beteltek a helyek. Igaz, hogy csábító volt Erdővidék és Háromszék, nemcsak természeti szépsége, hanem igen gazdag kulturális öröksége okán is.

Orbán Balázs A Székelyföld leírása harmadik kötetében írja: „...mert Háromszék nemcsak az összes Székelyföldnek, hanem az annyi nagyszerű vidéket felmutató erdélyi résznek is kétségtelenül legszebb pontját képezi, és ha Háromszék természeti szépségben ritkítja párját, ha tájfűzésének nagyszerűsége által kiemelkedik, ...erkölcsi becsben még inkább túlszárnyalja honunk minden más vidékét.” Valójában Székelyföldnek ez a része nemcsak templomokban, kastélyokban, udvarházakban gazdag, hanem olyan nevezetes személyekben is, akik munkásságuk révén hozzájárultak a magyar és az egyetemes műveltség fejlődéséhez.

Utazásunk első napján Erdővidékkel ismerkedtünk.

A kora reggeli indulás után Farkaslakán álltunk meg reggelizni, de arra is volt időnk, hogy fejet hajtsunk Tamási Áron sírja és síremléke előtt. Szejkefürdőnél nem volt időnk megállni, de felidéztek Orbán Balázs fáradhatatlan kutatómunkáját, aminek köszönhetően megalkotta a mindmáig legteljesebb Székelyföld-monográfiát.

Székelyudvarhelyen egy órát töltöttünk városnézéssel. Számba vettük a város nevezetes épületeit, iskoláit, elsétáltunk a Székely támadt várhoz, ahol már hiába kerestük a nevezetes erdélyi épületek makettjeit. Megtekintettük a híres szoborparkot, ahol felismertük múltunk, irodalmunk nagy egyéniségeit. Végül a főtéri Millennium emlékműnél készítettünk közös fényképet.

Székelyudvarhelyt elhagyva, rátértünk a Homoród mentére, ahol megfogott a vidék varázslatos hangulata. Utunkon Benedek Elek szavai kísérték: „Erdő, mező, hegy, völgy, falu, minden mesél itt. A mesék földje ez – csuda-e, ha szép csendesen mesemondóvá nő az a gyermek”.

A velünk lévő gyermekek valóban mesélni kezdtek. A Hagymás-tető felé haladva, Gorbai Anita diáklány a hunok királynőjének, Rékának a mondáját mesélte el, aki a népi hagyomány szerint Rika erdejében, egy hatalmas kő alatt alussza örök álmát.

Lelkileg is feltöltődünk

Vargyas felé közeledve, az egykori tatár veszedelmet idézte fel a *Csala tornya* című monda. Az egykori Bardócszék központjában, Vargyason áthaladva szót ejtettünk a nevezetes Sütő családról, amelyben a már a XV. században gyakorolja a bútorfestés művészetét.

Erdővidéki utazásunk első megállója Miklósvár volt, ahol meglátogattuk a múzeumnak berendezett Kálnoky-kastélyt.

Előzetes bejelentés alapján, pontosan 12 órakor a Kálnoky család ifjabb tagja, gróf Kálnoky Mátyás fogadott, aki bevezetőként ismertette a miklósvári kastély történetét. A kastély a XVII században épült, késő reneszánsz stílusban. A XVII. század végi és a XIX század eleji átalakítások klasszicista jelleget adtak az épületnek. A jelentősebb építetők közül megemlíthetjük gróf Kálnoky Sámuel nevét, akinek monogramja az erkély szemöldökfáján koszorúba foglalva látható.

A kastély termei XVIII–XIX. századi bútorkal és berendezési tárgyakkal szemléltetik a hajdani főnemesség életét. A páratlanul gazdag kiállítási anyag elsősorban a Kálnoky család szakszerű munkájának köszönhető, de a Székely Nemzeti Múzeum és a szomszédos egyházak is kölcsönöztek tárgyakat a kastélymúzeumnak.

A délutáni program része volt a kisbaconi Benedek Elek-emlékház meglátogatása is, de sajnos, javítási munkálatok miatt nem tudtak fogadni. Kérdezzük: miért pont főszezonban kell egy ilyen nevezetes emlékházat bezárni javítás miatt? Így hát csak menet közben ismertettük Benedek Elek életét, munkásságát, mindmáig példaértékű hozzájárulását a magyar mese- és mondakincs közzétételéhez.

Rövid sepsiszentgyörgyi városnézés után, késő

délután érkezünk Csernátónba, ahol leghamarabb elfoglaltuk szálláshelyünket a Kovács panzióban. Itt meglepetésben is részünk volt, mivel a Csernátónban letelepedett Német testvérek – Csaba és Anna – fogadtak kürtőskaláccsal és üdítővel. Este a helyi falumúzeumban, előzetes egyeztetés után, maga Haszmann Pál fogadott. Haszmann Pál szavait gyönyörűség hallgatni. Nemcsak egy egyszerű tárlatbemutató az, a múzeumvezető töretlen hittel és lelkesedéssel beszél tárgyi és szellemi örökségünk megtartásának fontosságáról, az anyanyelvi kultúra megőrzéséről. A szívet-lelket melengető, buzdító szavak után sorra vettük a tárgyakat.

Hogy kinek mi tetszett? A férfiak inkább a mezőgazdasági szerszámok és gépek mellett időztek. A nők képeletét pedig a kályhamúzeum és a történelmi-néprajzi tárlat egyedi darabjai (pereférnum – hozományláda és leltár) ragadták meg.

A zsúfolt napi program után jólesett a vacsora. A Kovács panzió személyzete, Daczó Magdolna vezetésével, jelesre vizsgázott. Igazi székely vendégszeretettel, bőséges asztal mellett pergettük vissza a nap eseményeit. Az éjszakai pihenés után svédasztalos, bőséges reggeli várt, amit jó étvágygal fogyasztottunk.

Második napi programunk is bővelkedett látnivalókban. Kovászna felé utazva, elhaladtunk Gábor Áron eresztvényi síremléke mellett, felidézve a 170 éve történeteket. A második nap első megállója Csomakőrösön volt. Útközben már ismertettük a nagy utazó, nyelvész, a magyarság őshazáját kereső Csoma Sándor életét és munkásságát. Felelevenítettük nagyenyedi küzdelmes tanulóéveit, konok kitartását, amellyel tanult, képezte magát, készült a nagy útra. Az ízlésesen berendezett emlékház részletes felvilágosítást nyújt Kőrösi Csoma Sándor életéről, munkásságáról, a tibeti–angol szótár megalkotásáról. A tárlat megtekintése után Oroian Hajnalka diáklány részleteket szavalt Magyarai Lajos Kőrösi Csoma Sándor poémájából. A csomakőrösi tájház hiteles képet nyújtott arról a tárgyi környezetről, ahonnan Kőrösi Csoma Sándor elindult.

Utazásunk következő pontja Zágon, a Mikes Kelemen-emlékház volt. Ha Kőrösi Csoma Sándor a konok kitartás jelképe, Mikes Kelemen a hűség, a fejedelem iránti odaadás megtestesítője. Az emlékház tárlóinak gazdag anyagát megtekintve, megismerhettük Mikes Kelemen nem mindennapi életét, irodalmi műfajt teremtő munkásságának kiadványait. A nap versmondója, Oroian Hajnalka Ligeti József *Mikes* című versét szavalta el nagy átéléssel.

Zágon után Kovásznán keresztül Gelencére indultunk, hogy megtekintsük a Szent László-legenda híres faliképeit. A határőrző székelyek szentként tisztelték I. László királyt, veszély esetén hozzá fohászokdáltak. Nem véletlen, hogy a mintegy 44 Szent László-legendát ábrázoló kép közül a legtöbb Székelyföld templomaiban található.

Gelencén a betegágyból felkelő Palkó Ica néni fogadott, aki alapos egyházi és művészettörténeti tudással a kerlési csata (1068), majd László herceg és a leányrabló kun vitéz közti harc mozzanatait ismertette. László herceg győzelme a kereszténységnek a pogányság feletti diadalát jelképezi.

Miután a felejthetetlen Ica nénivel is csoportképet készítettünk, utunk Kézdivásárhelyre vezetett, ahol a Székely vendéglőben már várt a terített asztal. A kimerítő turisztikai program után a kirándulók itt már felszabadultan adták át magukat a jól megérdemelt ebéd örömeinek.

A hazafelé vezető úton még megálltunk a Nyerges-tetőn. Az emlékmű és a kopjafaerdő darabjait nézegetve, felidéztük a 170 évvel ezelőtti szabadságharc utolsó eseményeinek emlékét.

Fáradtan, de látnivalóban, ismeretekben gazdagodva, lelkiileg feltöltődve értünk haza honismereti kirándulásunkról. Köszönettel tartozunk Gorbai Katalin nyugdíjfelelősnek a támogatásért és Totpál Attila gépkocsivezetőnek a figyelmes és biztonságos vezetésért.

KUN LÁSZLÓ NY. TANÁR

XXVII. Színpad fesztivál

A Bodor Péter Művelődési Egyesület november 15-17. között szervezte meg a XXVII. Színpad fesztivált, a Kis-Küküllő menti műkedvelő színjátszók találkozóját Erdőszentgyörgyön. A háromnapos rendezvényen 15 csoport vett részt. Szászrégent az Eugen Nicoară művelődési ház két csoportja képviselte: a Csim-Bumm gyermekszínpad és a Népszínház Kemény János ificsoportja.

A Csim-Bumm H. C. Andersen *A császár új ruhája* című mesejátékát adta elő, míg a Kemény János társulat Horváth Pétertől *A fogas* című történelmi drámájátékot.

A Kemény János társulatot a zsűri a *frappáns díszlet-jelméért* díjazta, illetve a kicsik közül *Mester Balázst, Csuka Róbertet* és *Mester Zsoltot a tehetséges játékért*.

Ezúton is köszönetet mondunk az erdőszentgyörgyieknek a meghívásért és a vendégszeretetért, valamint a Maros Megyei Kulturális Igazgatóságnak az utazás költségeinek fedezéséért.

FÁBIÁN ANDRÁS GY. CSOPORTVEZETŐ

Ünnep Disznajón Panni-mesék - könyvbemutató

Egy egész falu közösségét lelkesítő, felemelő, szép ünnepség helyszíne volt a disznajói óvoda november 2-án, Vita Piroska *Panni-mesék* című könyvének bemutatóján.

A tehetséges tanítónőt ünnepelték a helyi vezetők, a Kreatív kiadó küldötte, a meghívott vendégek, a helyi nőszervezet tagjai, a kollégák az egész községből és Szászrégenből, Falfaluból. Egy összetartó közösség összefogásának volt köszönhető ez a sikeres ünnepség, amely arra ösztönözte a szerény Vita Piroskát, hogy még írjon ilyen szép, tanulságos gyermektörténeteket.

Bennem pedig feltörték a keserű emlékek az „aranykor” rettenetes, gyűlölködő korszakából, amikor én próbáltam könyvet írni, a sajtóban hírül adni a mi kis falunk közösségének problémáit. Milyen rosszindulatú vezetők gátoltak a munkámban, letörni, visszahúzni igyekeztek engem és mindazokat, akikben tehetség volt, akik többek tudtak lenni, mint a hatalom emberei.

Ezeket a gondolatokat meg is osztottam a nagyszámú hallgatósággal, nem ünnepontó akartam lenni, hanem párhuzamot vonni a régi és a mai lehetőségek között.

Őszintén gratulálok a tehetséges tanító néninknek, akit ilyen szeretettel ünnepel a falu népe.

Vita Piroska tekintélyt harcolt ki nemcsak magának, hanem a pedagógustársaknak is, és egyáltalán a falvak felemelkedésén munkálkodó tanítóknak, óvónőknek.

És milyen nagyszerű kiadót talált a könyv megjelentetéséhez, ahol a meséket illusztráló Fábrián Gabriella is dolgozik, aki szintén disznajói. Így az ő munkáját is megismertük, az ő sikereinek is örülhettünk, őt is megünnepeltük.

Az est fényét emelte a Kreatív kiadó szerkesztőjének, Tekei Erikának a jelenléte, aki közvetlen, kedves

Jónak lenni jó

mosolyával oldotta a hangulatot. Zsigmond Székely Edit magyartanár nő nagyszerűen eleget tett önként vállalt feladatának, ő vezette – nagyon profin – a beszélgetést, lényegretörő, érdekes kérdéseket tett fel.

A *Panni-mesék* könyv bemutatója karitatív gyűjtést tett lehetővé, a beteg Andika megsegítéséért adakoztak a résztvevők a kijáratnál elhelyezett adománydobozba, mert „Jónak lenni jó!” Köszönet illeti az adakozókat, tekintélyes összeg gyűlt össze, egy emberként bízunk és imádkozunk a gyógyulásért.

A több mint 100 vendégnek az RMDSZ Nőszervezetének tagjai kaláccsal és teával kedveskedtek.

A kiváló szervezést is nekik köszönhetjük és a nők munkáját szervező és irányító pedagógusainknak: Vita Melindának és Nagy Enikőnek. Az est sikeréért munkálkodók nevét is érdemes felsorolni: Barabás Piroska, Dali Márta, Kulcsár Hajnal és Sipos Edit, lelkes RMDSZ-nőszervezeti tagok.

CSŐSZ IRMA NY. TANÍTÓNŐ, DISZNAJÓ

Történetek gyermekeknek (18.)

Panni és a másság (2.)

Tudni kell nagyról, hogy nagyon sokáig tanított, és minden tanítványát a gyerekének nevezte. Mosolyogtak is a családban ezen sokszor, hogy a nagyinak több mint száz „gyereke” van.

– Bizony – kezdett mesélni –, a faluban, ahol tanítottam, volt egy kedves házaspár, amely, bármennyire is szeretete volna, nem született saját gyereke.

– Mint a Hófehérkében! – kottyintott közbe Panni tudálékosan.

– Pontosan – helyeselt nagy mosolyogva. – De a szívükben annyi szeretet volt, hogy megtalálták a módját annak, hogy gyereket neveljenek. Így lettek nevelőszülők, ami abban a kicsi faluban még újdonságnak számított, sőt az országban is igencsak gye-

rekcipőben járt még, mondhatni úttörők voltak. Meg is kellett küzdeniük néha az emberek rosszindulatú megjegyzéseivel, ami csak a tájékozatlanságból fakadt. De ők nem adták fel: szívvel-lélekkel tanulták a „szülőséget”, nekik a szívükben születtek a gyerekek.

– Az hogy lehetséges? Én az anyu pocaklakója voltam! – vágott közbe izgatottan Panni.

– Akinek nem lehet saját gyereke, de nagyon szeretne, sokáig gondol rá, a szívében melengeti, dédelgeti, elképzeli. Egy fiú és egy kislány került hozzájuk, akiknek a szülei olyan rossz körülmények között éltek, hogy nem tudták megfelelően ellátni a piciket, az alapvető dolgokat is nélkülözniük kellett. Így kerültek a gyerekek állami gondozásba, és onnan nevelőszülőkhöz. Biztosan nem volt könnyű az elején sem, mert ahogy mondják, *Kicsi gyerek kicsi gond, nagy gyerek nagy gond.* Akkor ismertem meg őket, amikor elkezdték az első osztályt. Andika mosolygó szemű, szelíd, barátságos, jólelkű, a fiúcska belevaló, nagyon szimpatikus kis srác volt, akinek már kiskorától hatalmas igazságérzete volt. Ebből kifolyólag néha különböző helyzetekbe keveredett, mint minden más gyerek. Sajnos, a gyerekek nagyon kegyetlenek is tudnak lenni, néha igazi angyalbőrbe bújt ördögök. Bizony, néha bántották is a két „új” gyereket, éreztették velük, hogy ők újak, helyzetükből adódóan különbözőek. Ettől színesebb a világ, de egy olyan kis faluban nem olyan egyszerű. Ilyenkor hosszas beszélgetéseket folytattunk, mindenki elmondhatta a maga véleményét, és negyedik osztály végére sikerült egy jó kis csapatot kovácsolni. Tapasztalatom szerint a gyerekekben nagyobb az empátia, mint a felnőttekben.

– Em... micsoda? – kerekedett ki a Panni szeme, nem hallotta még ezt a kifejezést.

– Az egy olyan képesség, ami sok emberből hiányzik: a beleérzőképesség, amivel egy másik ember vagy élőlény lelkiállapotába tudjuk helyezni magunkat. Az empatikus ember nem bánt meg másokat, nagyon vigyáz arra, hogy ne gyalogoljon bele a másik lelkivilágába – tette kézzelfoghatóbbá, érthetőbbé nagy a kifejezést.

– És mi lett a testvérekkel? – vágott közbe türelmetlenül Panni, mert a nagyfiú hajlamos volt időnként elkanyarodni a történetről, mivel annyi minden eszébe jutott mesélés közben.

– Kinőttek a negyedik osztályból, megtanultak írni, olvasni, illemtudó, szorgalmas gyerekek voltak. Sokat beszélgettem az anyukájukkal is, nem csak szülői értekezletekre járt el. Csodáltam a kitartását, türelmét, lelki erejét, ahogyan egyengette a gyerekek útját. Képzéseken, felkészítőkön vett részt, mindig mosolyogni láttam, még akkor is, ha a szeme könnyes volt. Igazi ANYAÓRIÁS. Sajnos, idővel kiderült, hogy a fiúcska, aki időközben jóképű, megnyerő arcú, intelli-

gens fiúvá nőtt, gyógyíthatatlan, veleszületett betegségben szenved. Kezdetben csak az írásán látszott, hogy valami nincs rendben, aztán már nehezen járt, inkább csak biciklizett. De nem adta fel, soha nem panaszkodott, tiszteletet parancsoló méltósággal viselte a sorsát. Végig mellette voltak a szülei, bátorították, erősítették, rehabilitációs kezelésekre vitték, lovagolt. Aztán bekövetkezett, amitől tartottak: már nem tudott járni, és akkor nagyon bezárkózott. Nem volt hajlandó elfogadni a kerekesszéket, azt már nem. Nagyon nehéz időszak volt, szinte szobafogságra ítélte magát. Aztán jött egy fordulat, a jó barátok segítségével átlendült a mélypontra. Jó barátai vannak, mert ő is igaz ember, és a jó barátok nem hagyták cserben, ahogy a mondás tartja: *Bajban ismered meg, ki az igazi barát.* Jó volt újra mosolyogni látni, már a kerekesszékekben, emlékszem, egy falunapi koncerten, éjfél tájban rám köszönt: Jó napot, tanító néni! Úgy megörültem, hogy a barátaival látom, és a régi, kék szemű mosolyát nézve csak magamban állapítottam meg, hogy hát egy kicsit benézte a köszönést. Mentségére legyen mondva, a tanító néni általában délig látják a gyerekek.

– Vicces lehetett – nevetett Panni –, majd én is úgy köszönök el este, hogy Jó reggelt!

– És most hogy van ez a fantasztikus fiatalember? – szólt közbe anyu, aki mindeddig csendben hallgatta a beszélgetést, és attól tartott, hogy Panni közbeszólása ismét eltereli a nagyfiú figyelmét.

– Olyan teljes életet él, amit kevesen mondhatnak el magukról. Táncolni tanul, mozgáskorlátozottak és nem mozgáskorlátozottak közé hidat építenek, kapcsolatot teremtenek. Rádióban hallani, tévében látni, amint nagy beleéléssel magyarázza, hogy mi a célja a táncuknak, hogyan akarják megmutatni, hogy a korlátot nem a kerekesszék jelenti, hanem az ahhoz való hozzáállás. Rengeteg barátja van, akik szórakozni viszik, sátorozni, kirándulni. Csodálatos a segítő, minden problémát legyőző barátok helytállása, mert akadályból bőven van, sajnos. Ha ilyen fiatalokat lát az ember, visszatér a jövőbe vetett hite – lett könnyes a nagy szeme.

– És a kislány? Neki hogy alakult az élete? – érdeklődött anyu, nem kevésbé meghatottan.

– Gyönyörű nagylánnyá cseperedett, mint a mesében, megtalálta élete párját, már kisbabája is van, olyan édes, aranyos pici, mint ő volt, amikor a nevelőszüleihez került.

– Akkor minden jól alakult – zárta volna le a mesélést anyu, mert csak most vették észre, hogy elszaladt az idő.

– Hát nem egészen – borult el ismét a nagy tekintete. – Az anyukájuk, ez a csupa szív ember, nagyon beteg. De nagyon erős, és imádkozom érte, hogy legyen ereje leküzdeni a betegségét, mert még annyi dolga van, annyi szép pillanatot kell megélnie az unokájával, a gyerekeivel. Én szegényebb lennék, ha nem ismertem volna meg őket, nagyon büszke vagyok, hogy taníthattam ezeket a „más” gyerekeket, része lehettem az életüknek – mosolygott nagy a könnyein keresztül. Mint amikor a nap sugarai áthatolnak a felhőkön, mert akármilyen felhős az ég, föltölte mindig ragyogóan süt a nap.

Panni egészen elcsendesedett, szokásától eltérően szótlánul kanalazta a finom levest.

– Anyu, jó hogy lettek „más” osztálytársaim. Holnap megbarátkozom velük! – és már mosolygott. Olyan empa... micsoda leszek! És nem értette, miért hahotázik nagy és anyu is. Végre kisütött a nap.

VITA PIROSKA TANÍTÓNÓ, DISZNAJÓ

Az első EMDIF Szászrégenben

A színjátzás vidám színfoltja az iskolai életnek, a gyermekkorak. A fellépésekre való felkészülés mellett személyiségformáló, fejlesztői a kommunikációs készséget, a szerepjátékok által pedig az önkifejezést. Szerencsések vagytok tehát, hogy megélhetitek mindazt, amit a színjátzás nyújt.

Ezekkel a szavakkal köszöntöttem az első Erdélyi Magyar Diákszínjátzó Fesztiválra érkező csoportokat a város művelődési házában november 8-án. Mint a Csim-Bumm, a Fantázia és a Kemény János Ifjúsági Társulat egykori tagja, izgatottan és mérhetetlenül büszkén tettem eleget a felkérésnek annak az eseménynek a konferálására, ami titkon évek óta az én vágyam is volt. Tisztán emlékszem rá, amikor Sükösd Levente tanár úr elmesélte ezzel kapcsolatos ötleteit, én pedig az első pillanattól kezdve lelkesen fogadtam bármilyen kezdeményezést. De most, hála neki és Nagy Imre Lászlónak, november második hetében valóban Szászrégen adott otthont az első EMDIF-nek. A két-napos rendezvény csütörtökön kezdődött egy ismerkedős bulival és táncházzal, pénteken pedig kiderült, melyik az a hét csapat, amely bejelentkezett a fesztiválra.

Az előadók négy városból érkeztek: Nagyváradról, az Ady Endre Elméleti Líceumból a Létra és a Lorántffy Zsuzsanna Református Gimnázium Kamé-

Fantázia – II. hely

leonja, Székelyudvarhelyről a Tamási Áron Elméleti Líceumból a Vitéz Lelkek, Marosvásárhelyről az Ariel, illetve a Kamaszok ifjúsági szintársulat, végül a helyiek közül jelen volt a Fantázia és a Kemény János ifjúsági társulat. A versenyprogram előtt kicsit ellazulhattak a versenyzők, hisz egy rövid táncos összeállítást láthattak a Vadrózsa néptáncsoport előadásában, ezt követően pedig a Csim-Bumm adta elő *A császár új ruhája* című mesejátékot.

A megnyitón felszólalt a szervező iskola – Lucian Blaga Technológiai Líceum – igazgatója, Ababei

Costel Lucian, de Márk Endre alpolgármester és Tudor Vera helyi tanácsos is köszöntötte a résztvevőket.

A találkozás, ismerkedés mellett ez a fesztivál arra is szolgált, hogy a csapatok megmértecssenek egymás között, így marosvásárhelyi színészekből álló szakmai zsűri értékelt a fellépőket az előadások után. A nap végén Benedek Botond, Cserna Lulu és Scurtu Dávid döntése alapján bronzérmes lett a Kemény János ifjúsági társulat, második lett a Fantázia, az EMDIF győztese pedig a nagyváradi Létra lett. Külön említésre méltók a rendezvény támogatói, akik nagyvonalúan hozzájárultak ahhoz, hogy az esemény létrejöhesse: Szászrégen Önkormányzata, a Bethlen Gábor Alap, az Euro-Centrum Egyesület, a

ForMove Egyesület, a szászrégeni Siba Packaging Kft. és a marosvásárhelyi Multidecor Kft. Bár az eredeti terv része volt, hogy országos diákszínjátzó fesztivált szervezzenek, a szászrégeni közönség telt házas fogadtatása azt bizonyítja, hogy a kezdeményezés pozitív visszajelzést kapott. Sükösd Levente elmesélte: régi álma vált ezzel valóra, a következő cél pedig a fesztivál növelése és fejlesztése lesz. A magam részéről elmondhatom: remélem, hogy a jelenlétüknek tetszettek az előadások, és jövőre sokkal több csapat tud hasonló élményeket nyújtani. Találkozunk a második EMDIF-en!

FÜLÖP BERNADETT

Folytatjuk...

Ebben a tanévben is folytatjuk a Keménykastély őreivel a munkát és egyben az Örökségünk őrei versenyt. Szeptember 28-29-én, az Urmánczykastélynapok keretében saját szerzeményeket és egy rockoperarészletet mutattunk be a maroshévízi és a marosvécsi kastélyokról. Október 24-27. között, keszthelyi és marosvásárhelyi diákokkal és tanárokkal együtt, részt vettünk a Helikon történelmi

A Kemény-kastély őrei

és irodalmi táborban. Mindszentek napján vásárt tartottunk Kemény Augusztá-módra, és irodalmi műsorra került sor a kastély szellemi hagyatékáról. November elsején alkalmunk nyílt gyertyát gyújtani az Éltető család kriptájánál, és meglátogattuk az Éltetőudvarházat, valamint Váradi Csukát (Éltető) Karolina (Mumu) síremlékét. Az Éltető család szoros baráti kapcsolatokat ápolt a Kemény családdal. Ezután részt vettünk a marosvécsi kastély kapunyitásának 5. évfordulóján. Vass Dalma 11. osztályos tanuló festménykiállítása, a Kemény K. Ö. kávézó (Hard Rock Cafe), az önkéntes diákok segédkezése a szervezésben és a Kastélyaink rockoperarészlet képezte hozzájárulásunkat a kastélynap sikeressé tételéhez. Bőjte Csaba előadásán is felléptünk, és beszédéből ihletődve, ruhaneművel és játékokkal próbáltunk segíteni a felsősófalvi otthonban lakó gyerekeken. Jelenleg egy nagy terven dolgozunk: a kastély egyik termét kőzetekkel és ásványokkal szeretnénk berendezni. A te-

mesvári Gerhardinum őrei csapattal Építsük együtt! tapasztalatcserét szerveztünk november 21-24. között.

A magyar nyelv napján önkéntes román anyanyelvű diákoknak magyarnyelv-leckét tartottunk, irodalmi műsorra is sor került.

Fogadják szeretettel a Kemény-kastély őrei meséjét: Az Üveghegyen innen, a Kerederdön túl, az óperenciás Maroson is innen, még az Istenszékén is innen, a Helikon-asztal mellett van egy várkastély. 14 vitéz és egy jó tündér elindult egyszer szerencsét próbálni. Felvették a hétmérföldes csizmájukat, nyakukba akasztották vándortarisznyájukat, megtömték hamuban sült pogácsával, és megkeresték a féltve őrzött kincset, amit a vörös fejű, kalapácsfülű, sarlóorrú sárkány kobozott el Csillagszemű Jancsitól. A kalandmezőkön számos bátorságpróbának tettek eleget. Megütöttek az erdei rablókkal, a haramiával, a boszorkával, de mindig szerencséjével jártak, mert az aranyhal

megajándékozta őket egy ékes hangon szóló varázsfurulyával, egy varázskarddal és egy varázsköpenyvel, a hálás öregember pedig ellátta őket jó táncsal. A griffmadár szárnyán szálltak, majd az óriás segítségével legyőzték a sárkányt. Megsze-

rezték az aranykulcsot és megtalálták azt a kincset, amit a sóhegyek tájékán rejtett el a legkisebb királyfi, azt az örökséget, amelyet ma is féltve őriznek.

A KEMÉNY-KASTÉLY ŐREI

Műkedvelő színjátszók XI. Kemény János szászrégeni találkozója

December 7-én, szombaton került sor – a Humana Regun Egyesület és az Eugen Nicoară művelődési ház szervezésében – a műkedvelő színjátszók XI.

Kemény János szászrégeni találkozója. A találkozón hat csoport vett részt Erdőszentgyörgyről és Szászrégenből.

A rendezvényen első alkalommal lépett fel a **Kemény-kastély őrei** csoport, amely az Örökségünk őrei verseny miatt alakult. A szászrégeni Petru Maior és a Lucian Blaga középiskolák IX-XII. osztályosaiból áll. A darab – *Kastélyaink* – az erdélyi kastélyok sorsát mutatja be szöveges, zenés és táncos részekkel. Drámaíró Markó Orsolya, zeneszerző Szabó Előd, rendező, Székely Rozália tanárnő, a csoport vezetője.

A szászrégeni Eugen Nicoară művelődési ház **Csim-Bumm ifjúsági és gyermekszínjátszó csoportja** Andersen *A császár új ruhája* című meséjének átdolgozott változatát mutatta be. Zenei összeállítás: Géczy Jancsi, Dan Fülöp és Szabados Márta. Rendezte Fábián András, a csoport vezetője.

A mindennapi életben gyakran találkozunk hiú, öntelt emberekkel. Olyanokkal, akik mindent megtesznek feletteseik előtt, hogy megtarthassák beosztásukat, hogy „szép fiúk” legyenek. Volt ilyen a múltban, és van ilyen napjainkban is, ahogy a mesében, úgy a mindennapi életben is. Ezt példázta a császár új ruhája meséjének.

Csim-Bumm

A **Bodor Péter Színkör** középcsoportja, Kovrig Ildikó vezetésével, Erdőszentgyörgyről érkezett. A *Használt tárgyak osztálya* című darabot adták elő. Rendezők: Piller Ádám és Tóth Ákos.

Az emberek rengeteg fölösleges tárgyat vásárolnak, aztán eldobják. Ezek a tárgyak életre kelnek, és elpanaszolják a sorsukat, mígnem jön a porszívó, és aztán... vége.

Az Eugen Nicoară művelődési ház **Vadrózsa** néptáncscsoportja táncjátékot mutatott be *A Pál utcai fiúk* címmel, Simon Szabolcs koreográfiájával. A csoportot olyan diákok alkotják, akik kötelességüknek érzik ápolni és továbbadni a hagyományt.

A szászrégeni Lucian Blaga Szakközépiskola **Fantázia** csoportja Szabó György *A Pál utcai férfiak (nők)* drámáját vitte színre Sükösd Levente tanár rendezésében. Sokunknak gyermekkorunk kedvenc hősei voltak a Pál utcai fiúk. Együtt izgultunk velük a csatában, megsirattuk Nemeceket, a kis hőst. Biztos vagyok benne, hogy néhányan feltették magukban a kérdést: vajon mi lett ezekből a talpraesett legényekből? Erre kaptunk választ a darabban.

Kemény János ifj. csoport

Az Eugen Nicoară művelődési ház keretében működő **Népszínház Kemény János Társulatának ifjúsági csoportja** Horváth Péter *A fogas* című politikai drámáját adta elő. A fiatalok a történelemkönyvekből tudják – a középkorúak, az idősebbek sajnos élőben is megtapasztalhatták –, hogy mennyire igazságtalan, kegyetlen tud lenni az élet, ha diktátorok vezetnek. Csak az elmúlt száz évben volt belőlük jó néhány a környezetünkben is. De az ember – születésétől kezdve – sohasem nyugszik bele a sorsába. Szereti a szabadságot, az igazságot, és meg is küzd érte. Ám sokfélék vagyunk. Van aki kitart az igaza mellett, és olyan is, aki megalkuszik. Erről szól Horváth Péter történelmi játéka.

Az előadás végén a csoportvezető és a csoporttagok elbúcsúztak két XII. osztályos társuktól, akik szabadidejüket ezentúl „az érettségire és az egyetemi felvételre való felkészülésre” szánják. Köszönjük Nagy Erika-Noémi és Bartis-Andrea Nereman munkáját és hozzáállását, színpad iránti szeretetét.

A csoportok emléklapokat és emléktárgyakat kaptak.
FÁBIÁN ANDRÁS GY. PROGRAMFELELŐS

Vadrózsa csoport

A XI. szászrégeni találkozó közös vacsorával zárult. Támogatók voltak: Szászrégen Polgármesteri Hivatala, az RMDSZ és a Communitas Alapítvány, valamint a Humana Regun Egyesület. Köszönjük az Eugen Nicoară művelődési ház munkaközösségének a munkáját. Médiapartnerek: Szászrégen és Vidéke, Népújság, Ardeal TV magyar adása, Radio Gaga, Marosvásárhelyi Rádió és Erdélyi Magyar Televízió.

**MUNICIPIUL
REGHIN**

2019. szilveszter – humoros összeállítás –

Szilveszter van, mulassunk!

Félrechapott süvegek – táncolnak az öregek. Kurjantják a rigmust, dobbantják a ritmust – ejhaj, ejhaj, sejehuja haj, aki vidám, dalol, táncol, mindig fiatal, talán meg se hal. Ha nincs kedved szemernyi, menjél babot szemelni. Ki örökké nyavalyog, feldöfik a bivalyok. Ha mozgásod öreges, menyecskéket ölelgess. Ejhaj, ejhaj, sejehuja haj. Aki vidám, dalol, táncol – mindig fiatal, talán meg se hal.

Szilveszter – itt a humor szívvegyeszer. Bánatod van? A gyógyszerét adom nyomban: itt a humoratom-bomba, s mi a szíved-lelked nyúzza, helytől helyben porrá zúzza. Hogy legyen jó sorod, következnek tréfás sorok.

Küszöb Ödön – ücsörögsz a küszöbödön.

Erik Ácsol – s a konyhába berikácsol.
Hajnal hasad – hogyha fázol, takarjad be hajjal hasad.

Mi van ott – ja pánik, Amerikától Japánig.
Mert Korea – most szállott a kór rea.
Párizs, Berlin, Koppenhága – turistáknak koppan háta.

Most cudarul fáj az EU mája – Orbán Viktor a reumája.

Vagány gyerek Orbán Viktor – nem tojik be a sok kuviktól.

Ó, hogy mivé lett a nyugati demokrácia – abbiza csak démonkrácia.

Nálunk is a gógkirály hatalmasok megcsúfolják a gyermek kiskorát – pusztítják a magyar iskolát.

Jó elleni merénylet – a gyűlölet erény lett.

Az öregek és a nők

Ragyog a ház fényesen – csajokhoz jár az öreg – százévesen. Ó, micsoda égi gyönyör, akit százévesen a szerelem gyötör. Így rebeg: Édesem, a két szemem könnybe lábad, ha simogatom gyöngé lábad. Hanem a másik, a sorsvert tatus, akiben a szusz vékony, egész nap vagy köhécsel vagy horkol a szuszékon, ő az asszonyokhoz nem üget, szögge akasztja a nőügyet, mert ő csendet akaró, nem kell egyéb, csak puha, meleg takaró, hogy magát kedvére takargassa, s a jó melegben békességben keléseit vakargassa.

Varázskecském így rí: mekk – csattogjanak parázs rímek

apartament – a partra ment
kegyszered ára – megy Szeredára
nadrághúzó – nagy ráknyúzó
sarkantyúk – tar kan tyúk
nyersfarakó – versfaragó

KAJCSA JENŐ

Sorsok**Hova tűnt a sok virág, hol vannak a katonák? (1.)
ÉDESAPÁM EMLÉKÉRE**

1944-et írtak. Javában dúlt a II. világháború. Testvéremmel az udvaron játszottunk, s boldogan szívtuk a friss kenyér illatát, mely káposztalevélen sült a kemencében. A kenyerek mellett sült az ordás lepény is, meg a „madarak”, mindhármunknak. Édesanyám kivette a „madarakat” a kemencéből, nem volt más, mint kenyértésztából összefont perecforma, mely pirosra sülvé madárra hasonlított. Ilyen finomat csak édesanyám tudott sütni. Kiosztotta a madarakat, mi meg boldogan eszegettük – mit sem gondolva a háború veszélyeire, nagyon kicsik voltunk.

Hirtelen lódobogást hallottunk közeledni. A kapu felé szaladtunk, és legnagyobb örömünkre édesapánk érkezett haza lóháton. Kikötötte a lovat a kerítéshez, mi meg boldogan rohantunk feléje, hogy megöleljük. Majd kezünket összefogtuk, és szüleinket körbetáncolva énekelni kezdtünk: *Ez a vonat most van indulóban, / A belseje fel van virágozva, / A belseje párnázva, leszerelő öreg bakák számára, / Mennek haza végleg szabadságra.*

Határtalan volt a boldogságunk, éreztük, milyen jó, hogy édesapánk újból itthon van. Sajnos, ez nem tartott sokáig, mert csak egy napra jött haza, azért, hogy minket biztos helyre menekítsen. Vissza kellett mennie a frontra,

mert rohamosan nyomultak előre az oroszok, már a Mocsár-erdőben volt a hadiszállásuk. A német és a magyar katonák a Rókatorok-erdőben voltak, itt szolgált édesapám is.

Egy éjszakát töltött itthon. Egész éjjel puskaropogástól volt hangos a vidék. Hajnalban visszalovagolt az egységéhez, mert számára életveszélyes lett volna maradnia. Az idő rövidsége miatt nem tudott minket biztonságosabb helyre vinni. Másnap a németek felszólítottak, hogy csomagoljunk, mert elmene-kítenek bennünket, nem hagynak az oroszok martalékaul.

Édesanyám akkor már a negyedik gyermekével volt áldott állapotban, így indultunk útnak. Bátyám hétéves, én öt-, öcsém hároméves volt. Arra emlékszem, hogy Monor felé mentünk egy szekéren.

Amíg a németek vittek bennünket, nem szenvedtünk hiányt semmiben. Mindenféle ételmet kaptunk. Főleg kétszersülttel voltak nagyon jól ellátva, amit ők zweibacknak neveztek. Ez kőke-ményre ki volt szárítva, hogy ne penészedjen meg. Tejben vagy bármilyen folyadékban kidegedt, megpuhult. Annyi csokoládét, tejet, húskonzervet, májpástétomot kaptunk, hogy úgy éltünk, mint „Marci Hevesen”. Ennek azonban hamarosan vége lett. Valahol Torda-Aranyosnál az oroszok elő-

renyomultak, a németeknek gyorsan vissza kellett vonulniuk. Minket felpakoltak egy tehervonatra. Szólt a riadó, jöttek az orosz bombázók, úgy hulltak a bombák, mint az eső. A németek a vasút melletti, közeli erdőbe menekültek, ahol nagyon sokan életüket vesztették.

Így visszagondolva, még most sem tudom, hogyan maradtunk életben. A tehervagon, amelyen voltunk, tele volt székekkel. A bátyámat meg engem édesanyám bedugott a székek alá, s a székekre papírzsákokat terített. Ő az öcsénkel egy dagasztóteknő alá bújt. Úgy hullt ránk a forró szilánk, mint a jégeső. A bátyám fölött elrepülő szilánk felégette a papírzsákokat és a hátát is. Sírva mondta, hogy valami forró folyik a hátán végig. A riadó végén láttuk, hogy mi is történt. Leszálltunk a vonatról, két katonaszanitéc szaladt hozzánk, amikor meglátták bátyám véres hátát. Kimosták a sebét, de kötszerük már nem volt. Az egyik katona az inge alját szakította körbe, és azzal a fehér ingdarabbal kötötte be bátyám sebét. A vonat mellett sok sebesült jajgatott, sok volt a halott, meg szanaszét véres emberi cafatok. Ez volt az utolsó nap, amikor német katonákat láttunk.

(folytatjuk)

MÁTÉ KATALIN

Ez a pisztrángos ott volt valahol, és nem máshol. Hany közepéről, az evangélikus templom mellől, kavicsos, poros úton autóval, kerékpárral, de még gyalog is könnyen be lehetett cserkészni. Csodálatos volt, mesés a környezete. Rendezett és makulátlanul tiszta. Hanyi család, férj s feleség, meg egy fiú és egy leány tartotta rendben, makulátlanul, éppen úgy, mint otthon a saját portáját. A csinos feleség meg a szép lány vezette a pisztrángos melletti, gyönyörűen felújított vadászvendégházat. Belföldi és külföldi, főleg olasz vagy német vadászoknak vásárolt be és főzött, belföldi és külföldi vadászok után takarított. A beleváló fiú amolyan mindenés volt. A vendég vadászokat kísérte el a porosfői erdőbe, s még azokon túl is fegyveresen, ha igényelték, és szívesen segített az elejtett vadak felboncolásában. A férj, maga Kiss úr, nahát, ő volt a legfőbb mindenés. Ő tartotta rendben a pisztrángos előtti sok négyzetméternyi füves udvart, ő etette a halakat, örködött három halasmedence fölött (a pisztrángos, a keszeges, a pontyos), benne volt szeme, keze, lába a szombatonkénti haleladásban, a vadászat, a vadboncolás, a vadászkutya-seregszemle nem nélkülözhetette, s ahol a hadügyminiszter vagy a parlament elnöke volt a fővédnök, rájuk nagyon oda kellett figyelnie. Családi házak magaslottak a pisztrángos körül. Az egyikben egy állatorvosnő lakott elektrotechnikus férjével és két gyermekével, éppen abban, amelyik a Kiss úrék otthona volt régebben. Történelmi is, tréfás is volt a pisztrángos környéke. Történelmi úgy, hogy a medence fölötti erdőben még mindig ott kuporgott a rendszerváltás előtti párttitkár emeletes kuplerájhodálya. Tréfás úgy, hogy Kápátáláfántának nevezte el a szomszéd falut az egyik olasz vadász. Elbeszélésünk idején ember, épület, hal és vadállat a szomszédos kisváros erdőgazdálkodásáé volt.

Kiss úr testes táblát állított az evangélikus templommal szemben, az utca sarkára. Az volt a táblán, hogy másnap, azaz szombaton reggeltől estig halvásár lesz ott valahol, és nem máshol. A pisztráng ára különként annyi, a keszegé annyi, a pontyé meg amannyi. Kenderkötéssel biztosította szél ellen a táblát, aztán hazament motorfűrészért, védőszemüvegért és munkakesztyűért. Falubelijének, az idős kertészmérnöknek tett ígéretet, hogy elmegy, és ledönti nála azt a két, már-már teljesen kiszáradt akácát. Az idős kertészmérnök és a jobb szomszéd telke határára, az elválasztó kerítéshálótól kicsit innét nőtt valamikor évtizedekkel azelőtt az a két akácfa. Nagyra nőtt. Minden tavasszal virágozott. Jó illatú volt, és nem csak annyi. Gyűjtőgyakorlattérként is szolgált

sok-sok méhecskének. Nagyra nőtt, mondom, de aztán már-már úgy kiszáradt, hogy félelmet keltett. Egyszer még rájuk dőlhet. Rá a fiaikra vagy az unokáikra. Átszakadhat a szomszédba, kárt okozhat odaát akármelyik rusnya, aztán fizethetnek érte. Ezért szólt az idős kertészmérnök Kiss úrnak, hogy mihelyt ideje lesz, lépjen át hozzája, és vágja ki azokat a fákat.

Mint ahogyan annak előtte Szabóékhoz, ahol napokkal azelőtt két naptakaró fenyőt kellett kidöntenie, az idős kertészmérnökékhez se ment egyedül Kiss úr. A fiát vitte magával. Azt vallotta, hogy ha már valakinek vele kell lennie, akkor az az élet legyen, és ne a halál. Mit értett ezen? Saját magának megfejtene vagy megmagyaráznia sohase kellett. Másokkal meg sohase közölte. Előbb kenderkötélet

Az elszabadult pisztrángos

kötött idős kertészmérnökéknél is az egyik akácra. A fia kezébe adta a kötél végét. Húzd, ha úgy látod, hogy nem jó felé dől a fa! Ezt mondta. Aztán beékelte egyet a motoros fűrészszel a vastagabbik

fába, majd tőből vágott bele rendesen. És a fa eldőlt. Nem kellett neki a kenderkötél. Oda dőlt éppen, ahová Kiss úr benézte. Semmibe se tett kárt, csak önmagában egy keveset: huppanásakor letört néhány ága. A fiú az apja tenyerébe csapott. Puszit is nyomott a homlokára. Aztán a második akácfa következett, és úgy járt az is, mint az első. Békésen adta meg magát.

Kiss úr gallyazáshoz és kuglizáshoz készült egy pohár finom szilvapálinka után azonnal, de nem foghott hozzá. A lánya robbant be az idős kertészmérnökék udvarába. A fejét fogta. Zokogva sikongta, hogy apu, nagy baj van: elszabadult a pisztrángos. Mi van? – kiáltotta el magát Kiss úr, de akkor már rohant és vágatott, futott, szaladt úgy, ahogy csak tudott a pisztrángoshoz. Aztán amit ott látott, az nagyobbat hasított az ő lelkéből, mint amekkorát a vörös iszap hasított a szomszéd kisváros lakóinak lelkéből. Tövig volt átszakadva a pisztrángos medencegátja. Víz és víz a medence körül mindenütt. Inkább lucok. Vergődő, ficánkoló pisztrángok a lucokban. Mozdulatlanok is az egész udvaron. Kiss úr nyomban elsírta magát. Úgy zokogott, ahogy férfi ebben az életben még sohase. Összeszorította, ropgattatta a fogát. Majd felnézett az égre, és oda kiáltott fel indulatosan, hogy Uram, Teremtőm, ki tette ezt velünk, mondd, ki tehette?

Az idős kertészmérnökék csak másnap értesültek a történésekről. Nyugtattgatták Kiss urat, amint csak lehetett.

RÉTHY ISTVÁN

Vigyori – Vigyori – Vigyori

– Anyaaa, ég a karácsonyfa! – kiált Pistike a szobából.

– Hányszor mondtam, fiam, hogy nem ég, hanem világít! – válaszol az anyuka a konyhából.

– Anyaaa! Most már a függöny is világít!

*

Kisiskolásokat kérdez a tanár-nő:

– Gyerekek! Tudtok utánozni állathangokat? Mondjuk a tehénét?

Petike jelentkezik:

– A tehén azt mondja, hogy múúú!

– Nagyon jó! És mondjuk, mit mond a tyúk?

Józsika jelentkezik:

– A tyúk azt mondja: kotkotkot!

– Nagyon jó! – mondja a tanár-nő. – És ki tudja, mit mondanak a disznók?

Móricka jelentkezik az utolsó padból:

– Azt mondják: Jó napot kívánok! Jogosítványt, forgalmi kérem ellenőrzésre!

A rendőr járőrözés közben talál egy tükröt, nézi, nézi, hogy milyen ismerős a pofa. Annyira nem hagyja nyugodni a dolog, hogy este a párnája alá teszi a tükröt. Észreveszi a felesége, és amikor a rendőr elalszik, nagy óvatosan kihúzza a párna alól, és belenéz:

– A francba, tudtam, hogy van egy másik nője, de hogy ilyen öreg és ronda!

*

Karácsonykor a nagymama vízipisztolyt ajándékoz az unokájának...

A lánya dühösen fordul a nagyihoz:

– Anya, hogy vehettél neki ilyen ajándékot?! Már nem emlékszel, mennyire dühös voltál, amikor a vízipisztolyunkkal mindent összefröcsköltünk?

A nagy elmosolyodik:

– Dehogynem, nagyon is!

*

– Apu, tudod melyik vonat késik a legtöbbet? – kérdezi Pistike az apukájától.

– Nem, kisfiam – válaszolja az apa. – Melyik?

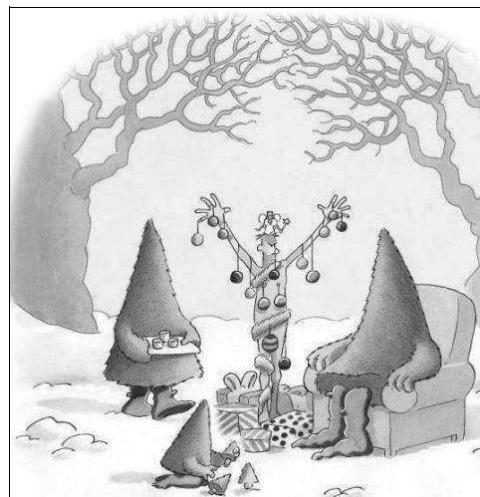
– Amelyiket tavaly karácsonyra ígértél nekem...

*

Két rendőr elmegy az erdőbe, hogy karácsonyfát vágjanak maguknak. A térdig érő hóban gázolva órák hosszat keresik a megfelelő fenyőfát, de nem találják.

A nap lenyugszik, feltámad a jeges szél, a távolban felvonyít valami állat.

Az egyik rendőr odafordul a másikhoz:

– Figyu, nekem ebből elegendem van! A legközelebbi fát kivágjuk, akár fel van díszítve, akár nincs!

*

Az agresszív kismalac egy karácsonyfán üldögél. Arra megy a róka, és megkérdezi tőle:

– Mit csinálsz itt, kismalac?

– Cseresznyét eszem.

– De hát ez fenyőfa!

– Kuss! Hoztam magammal!

*

Két úgazdag feleség beszélget:

– Képzeld, karácsonyra vettünk a gyerekeknek egy nagyon drága zongorát.

– És tud már rajta játszani?

– Persze! Esténként gombfociznak rajta az apjával.

*

– Nem iszom, nem dohányzom, minden reggel pontosan hatkor kelek, este pontosan tízkor fekszem. A feleségemhez százszázalékgig hú vagyok. De mindez meg fog változni. Csak kerüljek ki a börtönből!

**ÖSSZEÁLLÍTOTTA:
FÁBIÁN GIZELLA**

**SZASZRÉGEN és
VIDÉKE**

Kiadja a SZASZRÉGENI
KOLPING CSALÁDI
EGYESÜLET
ISSN 1454-6183

Alapító tagok: Adorjáni László, Csernáttoni József, Demeter József, Pakó Benedek, Márk Endre +

Újságtanács: Bözödi Sándor, Csernáttoni József, Fábrián András György, Nagy F. Atilla, dr. Zsigmond Zsolt.

Főszerkesztő: Fábrián András György

Szerkesztőbizottsági tagok: Balla Árpád, Fülöp Bernadett, Kiss-Miki Melinda, Nagy F. Atilla, Nemes Árpád, Szabó Antal, Székely Rozália.

Weboldal: Madaras Péter

A műszaki szerkesztést és a nyomdai előkészítést az **IMPRESS KIADÓ** végezte.

Készült a marosvásárhelyi I. I. MUREȘAN ȘOMFĂLEAN ANDREI DORIN nyomdában.

A névvel és névjeggyel ellátott írásokért szerzőik felelnek.

Internet: www.regen-videke.home.ro

E-mail: madaraspeter1964@gmail.com

fandras59@yahoo.com

Ára: 3 lej